6 Ιουνίου 2020

Ψυχοσάββατο

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

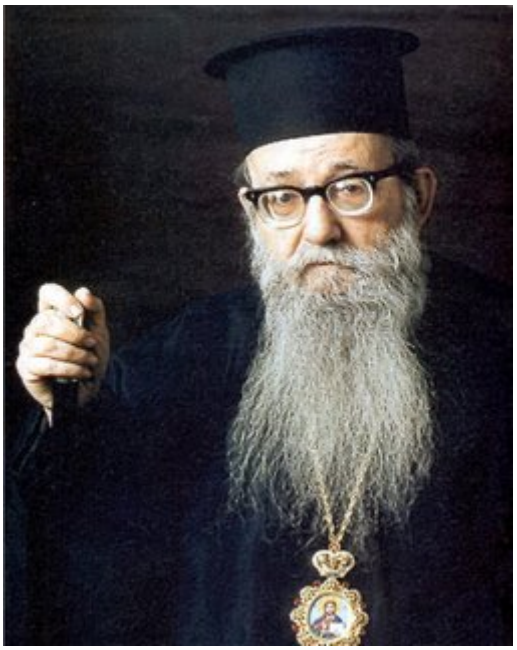

ΠΟΙΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Βιβλίο Μητροπολίτου Φλωρίνης Αυγουστίνου Καντιώτου· «ΤΙ ΘΑ ΜΑΣ ΣΩΣΕΙ», σελ. 65

Μνήμη Θανάτου – Ψυχοσάββατα

Μάλιστα, αγαπητοί, αυτός είναι ο καθρέπτης. Αυτή η ιδέα του θανάτου είναι το μέσον που συντελεί για να μετανοήσει και να επιστρέψει ο άνθρωπος στον Θεό. Είναι γεγονός ότι η ιδέα του θανάτου συντελεί εις την μετάνοια και εις την διόρθωση του ανθρώπου. Μ’ αυτήν την ιδέα του θανάτου προσπαθούσαν να διορθώσουν τον εαυτόν τους όχι μόνον χριστιανοί, αλλά και αρχαίοι φιλόσοφοι και οι μεγάλοι άνδρες της αρχαίας εποχής. Λέγουν για τον βασιλιά Φίλιππο, τον πατέρα του Μ. Αλεξάνδρου, που έζει σε 400 χρόνια π.Χ. ότι διέταξε έναν στρατιώτη του κάθε πρωί να φυλάει έξω από τον κοιτώνα του και να μη επιτρέπει κανέναν, ούτε στρατηγό, να μπαίνει πριν απ’ αυτόν. Συ πρώτος θα χτυπάς την πόρτα, του είπε, θα παρουσιάζεσαι μπροστά μου, θα με χαιρετάς και θα μου λές: «Βασιλεύ Φίλιππε, μέμνησο ότι θνητός ει». Δηλαδή, να ενθυμείσαι, Φίλιππε, ότι είσαι θνητός.

Κάθε πρωί ο στρατιώτης επαρουσιάζετο μπροστά στο Φίλιππο, τον χαιρετούσε και έλεγε: Μέμνησο, Φίλιππε, ότι είσαι θνητός. Και ήτο αυτός όχι χριστιανός, αλλά ειδωλολάτρης. Και για τον άγιο Αντώνιο λένε ότι όταν τον ρώτησαν· Πώς κατώρθωσε να ζήσει τόσα χρόνια μέσα στην έρημο ακούοντας τ’ άγρια θηρία που μουγγρίζαν και ορύωνταν και πως υποφέρη την καυστική έρημο 80 ολόκληρα χρόνια, που ημείς ούτε μια στιγμή δεν μπορούμε ν’ ανθέξουμε τον πειρασμό της ερήμου; Τότε ο άγιος Αντώνιος πήρε ένα κρανίο και είπε: Ιδού, ο δάσκαλός μου και ο ιεροκήρυκάς μου. Είπε ακόμη ότι κάθε μέρα που ξημέρωνε στην έρημο έλεγα· Αντώνιε αμαρτωλέ, η σημερινή ημέρα είναι η τελευταία της ζωής σου. Μ’ αυτήν την ιδέα κατόρθωνε ο Μ. Αντώνιος να εξαϋλώνεται και να εξαγιάζεται. Είναι εντολή, αγαπητοί μου, της Αγίας Γραφής ότι·«Εν πάσι τους λόγοις σου μέμνησο τα έσχατά σου και ουδέποτε αμαρτήσεις». Σε κάθε πράξη που θα κάνεις σκέψου ότι είσαι θνητός και ουδέποτε θα αμαρτήσεις.

Η μνήμη του θανάτου επαναφέρει σε τάξη τον άνθρωπο και δημιουργεί μέσα του κατάνυξη και σωτηρία. Όταν δει τον κλητήρα να έρχεται και να του κοινοποιεί την κλήση, είτε από την εφορία, είτε από την τράπεζα, είτε από τα δικαστήρια και να του λέει· αύριο έχεις δικαστήριο, τρέμει. Ταράζεται, σταματά κάθε εργασία και σκέπτεται μόνο την κλήση. Τρέχει αμέσως, για να βρει συνήγορο. Δεν κοιμάται τη

νύχτα και σκέπτεται πως θα απολογηθεί. Ποιος θα σε δικάσει, άνθρωπε; Ένα σκουλήκι της γης, είτε έφορος λέγεται, είτε εισαγγελέας, κουνούπι είναι μπροστα στον Μεγάλο Δικαστή. Κι όμως ταράζεσαι με την εμφάνιση του κλητήρα και με την κοινοποίηση μιας κλήσεως. Θα ρθει κλητήρας. Και ο κλητήρας είναι ο θάνατος. Είναι μεγάλος διδάσκαλος, είναι μεγάλος κήρυκας της μετανοίας και επιστροφής. Η ιδέα του θανάτου συγκλονίζει την ανθρώπινη ψυχή. «Φρικτόν το του θανάτου μυστήριον. Πως συνεζεύχθημεν τη φθορά και παρεδόθημεν τω θανάτω; Φρικτόν! Η ιδέα του θανάτου έφερε πολλούς σε μετάνοια.

Η ιδέα του θανάτου έβαζε σε μεγάλες σκέψεις και αυτόν ακόμα τον ειδωλολάτρη Μέγα Αλέξανδρο. Οταν ο Αλέξανδρος ως φωτεινό μετέωρο και ως αστραπή πέρασε τον Ελλήσποντο, πέρασε την Μικρα Ασία και έφτασε στα βάθη της Ασίας, και βρήκε πυθάρια με λίρες και θησαυρούς, τότε εσώθη με την ιδέα του θανάτου. Όταν κάτω στην Αθήνα έμαθαν ότι ο Μακεδόνας βασιλιάς κατέκτησε τις κάτω χώρες και βρήκε θησαυρούς, έφυγαν από την Ελλάδα και πήγαν στη Μικρα Ασία 3000 ηθοποιοί, για να ψυχαγωγήσουν το στρατό του και κοντέψαν να τον διαλύσουν. Ευτυχώς το κατάλαβε και τους εξεδίωξε όλους, πηξ-λάξ. Και όταν ο Μέγα-Αλέξανδρος επλησίασε στην Περσία, ξέρετε πού πήγε; Εκεί που δεν πάμε εμείς, οι χριστιανοί, για να σκεπτώμεθα ότι κάποτε θα απέλθωμεν του κόσμου τούτου. Πήγε και επισκέφθηκε τον τάφο του Κύρου, του μεγάλου αυτοκράτορα της Περσίας. Και άνοιξε τον τάφο και πάνω σ' αυτόν ήταν μια πλάκα που έλεγε· «Ω ξένε, που έκανες την καλωσύνη, και ήρθες να δεις τον τάφο μου, μάθε ότι κάποτε ήμουν ο Κύρος ο αυτοκράτορας και εξουσίαζα τον κόσμο ολόκληρο και την αυτοκρατορία της Περσίας. Αυτού που είμαι και συ θα έρθεις μια μέρα. Μη φθονήσεις το λίγο χώμα που με σκεπάζει. Άφησέ με ήσυχο. Αυτή η επιγραφή συγκλόνισε τον Αλέξανδρο. Όλη μέρα ήταν περίλυπος και έλεγε· «προς τι ζώμεν», «προς τι οι θρίαμβοι», «προς τί αι νίκαι», «προς «τι τα πλούτη και οι θησαυροί»; Συνεκλονίσθηκε ο Αλέξανδρος από την ιδέα του θανάτου.

Διαβάστε ένα βιβλίο, που η ημετέρα ταπεινότης μετέφρασε και σχολίασε· «Τον Πολύτιμο Μαργαρίτη». Περιγράφει την ιστορία του Ιωάσαφ και του Βαρλαάμ. Μιλά για ένα πριγκηπόπουλο, που ζούσε σ' ένα κρυστάλλινο πύργο. Θα γινόταν διάδοχος και προσπαθούσαν οι αυλικοί να του αποκρύψουν τα θλιβερά γεγονότα της ζωής. Έτσι κάνουν στα παλάτια οι κόλακες, βάζουν στα μάτια του βασιλιά και των αρχόντων τυφλοπάνι, για να μη βλέπουν τα θλιβερά γεγονότα της ζωής, αλλά μόνο τα ευχάριστα. Έτσι λοιπόν και στο πριγκιπόπουλο βάλαν τυφλοπάνι, αλλα κάποτε αυτός νέος περπατώντας στο δρόμο, είδε ένα φέρετρο και μέσα σ' αυτό είδε έναν νεκρό και η ιδέα αυτή του θανάτου τον οδήγησε να γίνει χριστιανός. Η ιδέα του θανάτου είναι μεγάλη. Ο Κοσμάς ο Αιτωλός έλεγε· όταν πεθάνει ο άνθρωπος, να μη τον θάβετε αμέσως. Να τον αφήνετε 24 ώρες και να μαζεύονται

όλοι οι συγγενείς και οι φίλοι, γιατί μεγαλύτερος ιεροκήρυκας από τον νεκρό δεν υπάρχει.

Η μνήμη του θανάτου είναι ξυπνητήρι της ματαιότητός μας. Κουδούνι που κρούει συνεχώς εις τα βάθη της υπάρξεώς μας. Δεν το πήρατε χαμπάρι; Έγινε ένα κήρυγμα προχθές. Την Πέμπτη το βράδυ στις 6 η ώρα, έγινε το σπουδαιότερο κήρυγμα. Ούτε Χρυσόστομος, ούτε Βασίλειος, ούτε κάποιος άλλος μεγάλος πατέρας της Εκκλησίας αν μιλούσε δεν θα τους τάραζε. Ήταν μαζεμένη στον Παρνασσό όλη η αφρόκρεμα. Ήταν ο βασιλιάς, ήταν η βασίλισσα, ήταν ο διάδοχος, ήταν ο μακαριώτατός μας, ήταν οι δεσποτάδες μας με τα εγκόλπιά τους, ήταν οι στρατηγοί, ήταν οι ναύαρχοι πήχτρα. Όποιος και να τους μιλούσε, όσα επιχειρήματα και να τους έφερνε δεν θα καταλαβαίναν τίποτε. Ανέβηκε λοιπόν κάποιος κύριος και θα μιλούσε για τη γιορτή του Αγίου Όρους. Δεν πέρασαν 7 λεπτά και έπεσε κάτω νεκρός. Ταράχτηκε ο βασιλιάς, ταράχτηκε η βασίλισσα, ταράχτηκε ο μακαριότατος, ταράχτηκαν όλοι. Να, κήρυγμα. Σαν να τους έλεγε· βασιλιά μου, ματαιότης ματαιοτήτων.

Διάδοχέ μου, ματαιότης ματαιοτήτων. Βασίλισσά μου, ματαιότης ματαιοτήτων, τα πάντα ματαιότης. Και μακαριώτατε, και σεβασμιώτατοι και στρατηγοί και ναύαρχοι και κύριες της αριστοκρατίας, να, τι είναι ο άνθρωπος. Ξέρετε πόσο ταράχτηκαν; Σεισμός έγινε. Πού να μιλήσουν για την γιορτή; Έφυγαν πανικόβλητοι. Ξέρετε, τι έπαθαν; Κάποτε, ενώ πήγαινα σ’ ένα χωριό των Γρεβενών για κήρυγμα, είδα σε ένα λιβαδάκι να βοσκούν κότες. Ξαφνικά ακούστηκαν φτερουγίσματα. Οι κότες εκεί που σκαλίζανε τα χώματα και βρίσκανε σπυριά και σκουλήκια και τα τρώγανε και ευχαριστιόταν, εκει που τσιμπούσαν το χορταράκι τους και πίνανε το νεράκι τους και διασκεδάζαν, ξαφνικά ένα γεράκι άρπαξε μία κότα και μόλις την ανέβασε πάνω, ταράχτηκαν όλες οι άλλες και σκορπίστηκαν στους φράχτες και έκαναν δυό και τρεις ώρες για να ξαναπάνε στο λιβάδι. Έτσι ακριβώς, όπως το γεράκι πέφτει, έτσι έρχεται και ο θάνατος. Αυτή την εικόνα την είδα στην«Αμαρτωλών Σωτηρία», δεν είναι δική μου, είναι του Αγαπίου.

Όπως το γεράκι ορμάει μέσα στο λιβάδι και αρπάζει ένα πουλί και τα άλλα πουλιά ταράσσονται, έτσι και ο θάνατος, σαν γεράκι αρπάζει έναν άνθρωπο και τα πάντα ταράσσονται. Και τώρα σας κατηγορώ. Ω! αμαρτωλοί μου αδελφοί! Σας κατηγορώ όλους, ενώπιον του Κυρίου Παντοκράτορος, για κάποια αμαρτία που έχετε. Ξέρω πολύ καλά ότι κάνετε τακτικά επισκέψεις. Δεν είμαι εναντίον των επισκέψεων. Είμαι μόνο εναντίον των επισκέψεων εκείνων που είναι όλο φλυαρία και όλο κατάκριση και όλο αμαρτία. Κάντε επισκέψεις στις εορτές. Επισκέπτεσθε τον ένα συγγενή και τον άλλο. Τώρα θα σας συστήσω μια επίσκεψη. Θα συστήσω να κάνετε τον ωραιότερο περίπατο της ζωής σας. Οι αρχαίοι χριστιανοί κάναν αυτόν τον

ωραίο περίπατο και ήταν ουράνιοι πολίται. Τώρα χωματένιοι γινήκαμε. Ζητούμε να φτιάξουμε πυραύλους και να πάμε επάνω στ’ άστρα.

Οι πρώτοι χριστιανοί δεν πηγαίνανε με τους πυραύλους επάνω στα άστρα, αλλ’ με το πνεύμα τους. «Τα άνω ζητούσαν, ου τα επι της γης». Τώρα γινήκαμε χωματένιοι. Τα παλαιά εκείνα χρόνια την Κυριακή το απόγευμα όλοι πηγαίναν στα νεκροταφεία. Όπως εμείς σήμερα γεμίζουμε τα γήπεδα, τους κινηματογράφους, τις πλατείες και τα κέντρα, έτσι και εκείνοι, τα ευλογημένα εκείνα χρόνια, την Κυριακή γέμιζαν τα νεκροταφεία και δεν έλειπε κανείς. Τι είπα; Νεκροταφεία, όχι. Ημείς τα ονομάζομε νεκροταφεία. Οι χριστιανοί που πίστευαν στο Χριστό, ο οποίος είπε:«Εγώ είμαι η ανάστασις και η ζωή», δεν τα ονόμαζαν νεκροταφεία και σε κανένα σταυρό επάνω δεν έγραφαν την λέξη «απέθανε» αλλα «Εκοιμήθη εν Κυρίω». Και τα νεκροταφεία τα ονόμαζαν κοιμητήρια. Την Κυριακή επισκέπτονταν τις κατακόμβες και τα μνήματα και επικοινωνούσανε με τις ψυχές και με ολόκληρη την αιωνιότητα. Ένα λοιπόν μέσον, που ξυπνάτον ανθρωπο και τον φέρνει σε συναίσθηση των αμαρτημάτων του και σε μετανοία, είναι η μνήμη του θανάτου.

Πηγή: askitikon.eu